

ҚАЗАҚСТАН

АҚТӨБЕ КТҚ ЖАҢҒЫРТУ ЖОБАСЫ

Мүдделі тараптармен өзара іс-қимыл
жоспары

2023 жылғы Шілде

АКРОНИМДЕР МЕН ҚЫСҚАРТУЛАР ТІЗІМІ

АҚ	Анаэробты қорытқыш
ЕҚДБ	Еуропалық қайта құру және даму банкі
ҚОӘБ	Қоршаған ортаға әсерді бағалау
ЭӘІЖ	Экологиялық және әлеуметтік іс-шаралар жоспары
ҚОӘСӘБ	Қоршаған ортаға және әлеуметтік салаға әсерді бағалау
ЭӘБЖ	Экологиялық және әлеуметтік басқару жоспары
ЖЕТМ	Жобалар бойынша есеп берудің тәуелсіз механизмі
ТЕТ	Техникалық емес түйіндеме
ТТ	Тиімділік талаптары (ЕҚДБ)
МТӘІЖ	Мүдделі тараптармен өзара іс-қимыл жоспары
URE	Тазартылған ағынды сулар (резервуар)
КТҚ	Кәріздік тазарту қондырғысы

МАЗМҰНЫ		БЕТ
1	КІРІСПЕ	4
2	ҰСЫНЫЛҒАН ЖОБАНЫҢ СИПАТТАМАСЫ ЖӘНЕ КОНТЕКСТІ	5
3	ҰЛТТЫҚ НОРМАТИВТІК ТАЛАПТАР	8
4	БАСҚА ТАЛАПТАР	8
5	ҚАМТУ САЛАСЫН АЙҚЫНДАУ КЕЗЕҢІНДЕ МҮДДЕЛІ ТАРАПТАРДЫ ТАРТУ	9
6	НЕГІЗГІ МҮДДЕЛІ ТАРАПТАРДЫ АНЫҚТАУ	9
6.1	Қауымдастық деңгейіндегі мүдделі тараптар	9
6.2	Негізгі мемлекеттік, облыстық және қалалық басқармалар	10
7	ҚОӘСӘБ ПРОЦЕСІНЕ МҮДДЕЛІ ТАРАПТАРДЫ ТАРТУ	11
7.1	Қалалық және облыстық басқармалардан деректер жинау	11
7.2	Мүдделі тараптарды қоғамдастық деңгейінде тарту	12
7.3	Ақпаратты жария ету және кеңес беру	13
8	ҚҰРЫЛЫСҚА ДАЙЫНДЫҚ КЕЗЕҢІНДЕ ЖӘНЕ ҚҰРЫЛЫС КЕЗЕҢІНДЕ МҮДДЕЛІ ТАРАПТАРДЫ ТАРТУ	14
8.1	Ақпаратты жариялау	14
8.2	Қоғамдық тыңдаулар	16
9	ПАЙДАЛАНУ КЕЗЕҢІНДЕ МҮДДЕЛІ ТАРАПТАРДЫ ТАРТУ	17
10	ҚОҒАМДЫҚ ШАҒЫМДАРДЫ ҚАРАУ МЕХАНИЗМІ	18
10.1	Құрылысқа дайындық кезеңінде және құрылыс кезеңінде жұртшылықтың шағымдарын қарау механизмі	18
10.2	Пайдалану кезеңінде жұртшылықтың шағымдарын қарау механизмі	19
10.3	ЕҚДБ-ның жобалар бойынша есеп берудің тәуелсіз механизмі	22
11	БАЙЛАНЫС АҚПАРАТЫ	22

1 КІРІСПЕ

Осы құжат – Ақтөбе қаласында ұсынылып отырған ағынды суларды тазартуды жаңғырту жобасы (бұдан әрі «Жоба» деп аталады) үшін мүдделі тараптармен өзара іс-қимыл жоспары (МТӨІЖ). Жобаны Ақтөбе қаласында сумен жабдықтау, кәріз және орталықтандырылған жылумен жабдықтау қызметтерін ұсынатын «Aqtobe Su Energy Group» АҚ жоспарлаған. Жоба Еуропалық Қайта Құру және даму банкінен (ЕҚДБ) қаржыландырумен несие алады деп болжануда.

МТӨІЖ¹ мақсаттары:

- Aqtobe Su Energy Group-қа мүдделі тараптармен сындарлы қарым-қатынас орнатуға және сақтауға көмектесетін мүдделі тараптармен өзара әрекеттесудің жүйелік тәсілін белгілеу.
- Жобалық цикл бойы жобаның мүдделі тараптарымен тиімді және инклюзивті өзара іс-қимыл жасау үшін қаражатты қамтамасыз ету.
- Тиісті экологиялық және әлеуметтік ақпараттың жариялануын, сондай-ақ жобаның мүдделі тараптарымен мазмұнды консультациялар өткізуді және қажет болған жағдайда консультациялар барысында алынған кері байланысты есепке алуды қамтамасыз ету.
- Мүдделі тараптардың шағымдарына тиісті түрде жауап беруді және басқаруды қамтамасыз ету.

МТӨІЖ жобаның барлық кезеңдерін қамтиды:

- 2023 жылдың ақпан-наурыз айларында жүргізілген және қоршаған ортаға және әлеуметтік салаға әсерді бағалау кезінде (ҚОӘСӨБ) қарастырылатын жобаға байланысты негізгі экологиялық және әлеуметтік мәселелерді бастапқы анықтауды қамтитын ауқымды анықтау процесі.
- 2023 жылдың сәуір-қараша айларында өткізілетін ҚОӘСӨБ процесі негізгі талдауды (бар деректерді талдауды және одан әрі зерттеулерді қоса алғанда), ұсынылып отырған жобаның оң және теріс әсерлерін бағалауды және салдарларды азайту және басқару шараларын анықтауды қамтиды. ҚОӘСӨБ процесі сонымен қатар 120 күндік жария ету кезеңін қамтиды.
- Жоба алдындағы дайындық және жобаның құрылыс кезеңі, құрылыс 2024 жылдың маусымынан 2027 жылдың маусымына дейін жалғасады деп күтілуде.
- Жобаның жұмыс кезеңі 2027 жылы аяқталғаннан кейін басталады.

МТӨІЖ қазақ және орыс тілдерінде Aqtobe Su Energy Group веб-сайтында және Aqtobe Su Energy Group кеңсесінде баспа көшірмелері түрінде көпшілікке қолжетімді болады:

Aqtobe Su Energy Group
Санкибай батыр даңғылы, 12Б, БИН 93124000052
Ақтөбе Қаласы
Тел.: +7 7132 562772
Электрондық пошта: pto@aqtobesuenergy.kz
Веб-сайт: <https://aqtobesuenergy.kz>

Жобаның іске асуы бойынша МТӨІЖ үнемі жаңартылып отырады.

¹ Мақсаттар ЕҚДБ экологиялық және әлеуметтік саясатынан туындайды, тиімділікке қойылатын талаптар 10: <https://www.ebrd.com/news/publications/policies/environmental-and-social-policy-esp.html>

2 ҰСЫНЫЛҒАН ЖОБАНЫҢ СИПАТТАМАСЫ ЖӘНЕ КОНТЕКСТІ

Аqtobe Su Energy Group Ақтөбе қаласы үшін қолданыстағы КТҚ-ға іргелес 11 гектарға жуық алаңда жаңа КТҚ салуды жоспарлап отыр. Бұл алаң Ақтөбе қаласының орталығынан солтүстік-батысқа қарай 5 км жерде орналасқан.

Сурет 2.1: Қазақстанның солтүстік-батысындағы Ақтөбе қаласының солтүстігінде орналасқан Ақтөбе ағынды суларды тазарту қондырғысы мен тазартылған ағынды суларға арналған резервуардың (URE) орналасқан жері (дереккөз: Google Earth)

Жоба келесі негізгі инфрақұрылымдық компоненттерді қамтиды:

- Қалалық кәріз суларды тазарту жөніндегі ЕО стандарттары мен ұлттық стандарттарына сәйкес келетін, жобалық өнімділігі тәулігіне 100 000 м³ және тәуліктік ең жоғары ағын жылдамдығы тәулігіне 130 000 м³ (500 000 а.к.) болатын белсенді тұнба технологиясына негізделген жаңа ағынды суларды тазарту қондырғысын, сорғы станциясын жаңартуды қоса алғанда, салу.
- Анаэробты қорыту желісінің (АҚ) қуаты тәулігіне 195 тонна сусыздандырылған тұнбаны (құрамында 25% құрғақ заттар бар) бастапқы және қайталама қорыту арқылы күніне орта есеппен 22000 м³ биогаз береді.

- АҚ қондырғысы – шығаратын биогаздан жылу мен электр энергиясын өндіруге арналған аралас жылу-энергетикалық қондырғы, жылу энергиясының болжамды мөлшері тәулігіне шамамен 66000 кВт/сағ және электр энергиясы тәулігіне 50 140 кВт/сағ. ЖЭО өндіретін электр энергиясы КТҚ алаңында пайдаланылатын болады..

Жоба ЕО-ның Ағынды суларды тазарту жөніндегі стандарттары мен ұлттық стандарттарына, ЕО-ның ағынды сулардың шөгінділерін басқару талаптарына, ЕО-ның ҚҚТ және ЕО таксономиясының талаптарына сәйкес жүзеге асырылады. Жобаны жүзеге асыру жағымсыз иіс деңгейінің төмендеуіне әкеледі.

Сондай-ақ, жоба аумағында орналасқан қолданыстағы электр желілерінің бір бөлігін жаңа су тазарту станциясының периметрі бойынша ауыстыру қажет болады. Бұл компонент қалалық бюджеттен қаржыландырылады және ұсынылған Жобаның "ілеспе нысаны" ретінде қарастырылады.

Жаңа ағынды суларды тазарту қондырғысының құрылысы 2024 жылдың маусымында басталып, 36 айға созылады деп күтілуде. Құрылыс кезеңінде мердігер 100-ге жуық жұмысшыны жалдайды деп есептеледі, ал жаңа ағынды суларды тазарту қондырғысын пайдалану кезінде шамамен 50 қызметкер қажет болады.

Жобалық қызметке тікелей әсер етуі мүмкін және осылайша ҚОӘСӘБ-ның қолданылу аясына жататын негізгі салаларға мыналар жатады:

- 1) Өсімдіктерді жою және жерді пайдалануды өзгерту сияқты тікелей физикалық әсерлер болуы мүмкін **КТҚ алаңы (электр беру әуе желілерін тасымалдауды қоса алғанда)**.
- 2) **Тұнбаны өңдеу және кәдеге жарату үшін пайдаланылатын аймақтар**, соның ішінде бар тұнба қабаттары және кептірілген **тұнбаны ұзақ уақыт басқару** үшін көму шұңқыры.
- 3) **КТҚ-ға апаратын және одан шығатын негізгі жолдар**, мұнда әсер ету көзі ауыр жүк көлігі болуы мүмкін.
- 4) Мысалы, жағымсыз иіс сезілетін КТҚ алаңына жақын орналасқан **ауылдар мен басқа елді мекендер**.
- 5) Тазартылған ағынды суларды ағызатын КТҚ-дан төмен қарай ағатын **су жолдары** және судың сапасына әсер етуі мүмкін, оның ішінде **URE резервуарынан Елек өзеніне апаратын 9 км ағын арнасы** және **Елек өзенінің өзі** (өзенге ағызатын жерден шамамен 500 м жоғары және төмен деп саналады). Сондай-ақ, қажет болған жағдайда URE резервуарын айналып өтуге мүмкіндік беретін айналма жол бар. Елек өзені және Елек өзеніне баратын URE ағызу арнасы тек 20 наурыздан 5 мамырға дейін URE резервуарынан ағызу кезінде ғана тікелей әсер етеді.

Жобаның әлеуметтік компоненті тұрғын аудандар, халық саны және КТҚ-ға дейінгі қашықтық тұрғысынан төмендегі кестеде келтірілген.

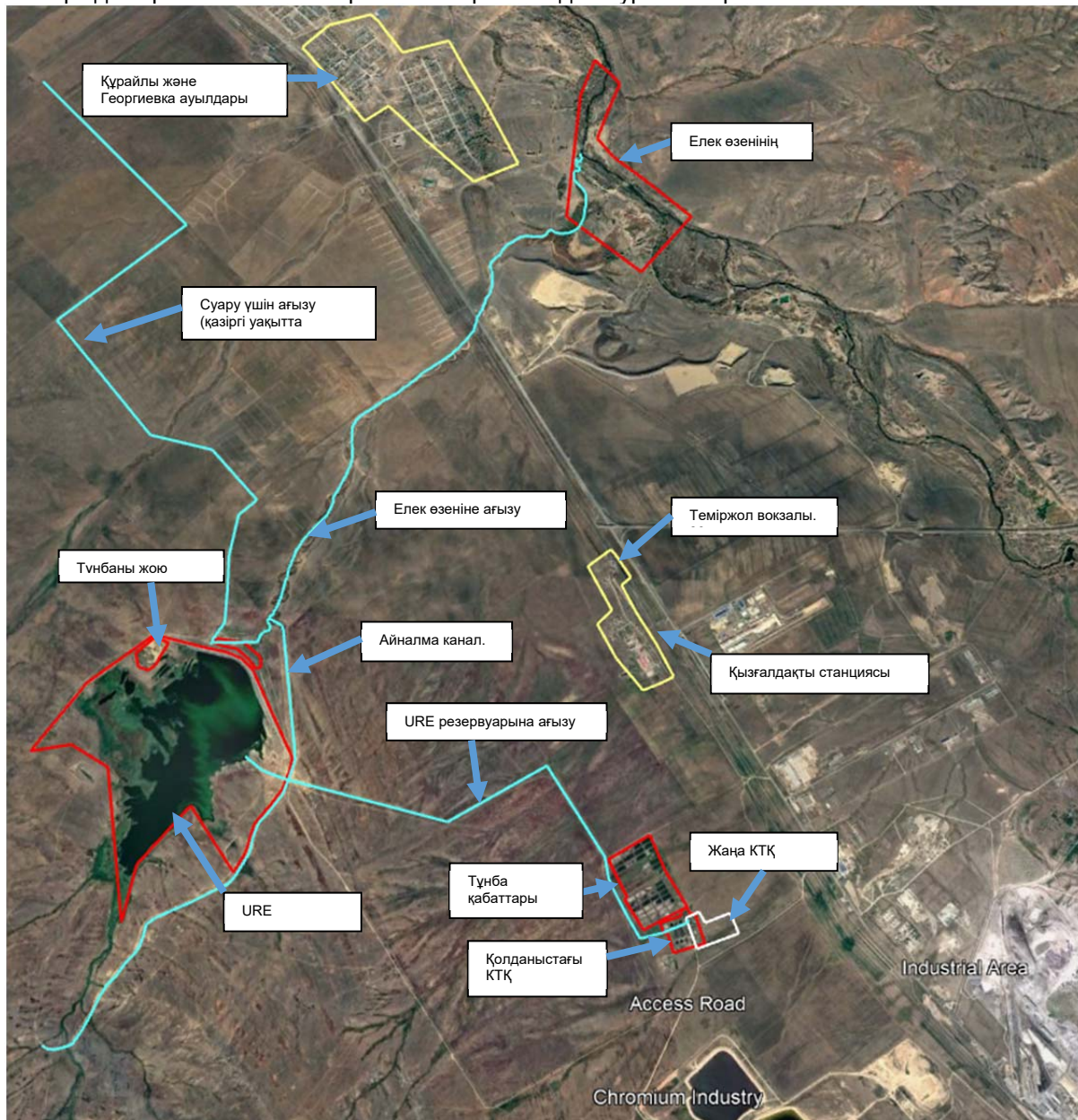
Кесте 2.1: Ұсынылған жаңа КТҚ-ға салыстырмалы түрде жақын орналасқан тұрғын аудандар

Елді мекен	КТҚ-ға дейінгі қашықтық
№ 39 теміржол торабы және Қызғалдақты станциясы	КТҚ-дан солтүстікке қарай 2 км жерде
Георгиевка ауылы	КТҚ-дан солтүстікке қарай 10 км жерде
Қурайлы ауылы	КТҚ-дан солтүстікке қарай 10-11 км
«Темір тұлпар Батыс» ЖШС фермерлік шаруашылығы	Өрістер КТҚ-дан 0-9 км жерде
«Атега» ЖШС фермасы	Өрістер КТҚ-дан 0-27 км жерде
«Нан» фермасы	Өрістер КТҚ-дан 0-39 км жерде
«АНДИ» ЖШС фермасы	Өрістер КТҚ-дан 2-10 км жерде

Сонымен қатар, «Ақтөбе хром қосындылары зауыты» АҚ КТҚ-ның жаңа аймағынан оңтүстікке қарай 1 км жерде орналасқан, ал басқа да бірнеше өндіріс КТҚ-дан 3-6 км қашықтықта орналасқан.

Жобаның неғұрлым көп әсер ету аймағы Ақтөбе қаласының барлық аудандарын қамтиды, онда құрылыс кезеңінде жұмысқа орналасуға байланысты экономикалық мүмкіндіктер және жаңа КТҚ іске қосылғаннан кейін ағынды суларды жақсартылған тазарту сияқты КТҚ-ның артықшылықтары сезілетін болады.

Жоғарыда көрсетілген негізгі ерекшеліктер төмендегі суретте көрсетілген.

Сурет 2.2: ҚОӨСӘБ-ның ұсынылған КТҚ-ның зерттеу аймағы, негізінен қолданыстағы және жаңа КТҚ алаңдарынан, түнбаны тазарту алаңдарынан, КТҚ-дан URE резервуарынан, URE резервуарына және резервуардан Елек өзеніне, Елек өзеніне ағызуға арналған ашық арнадан тұрады. теңіз деңгейінен 500 м биіктікте және төгілу нүктесінен төмен-жобаға жақын орналасқан фермалар мен ауылдар (ең жақын ауылдар сары сызықтармен белгіленген). (Карта көзі: Google Earth)

3 ҰЛТТЫҚ НОРМАТИВТІК ТАЛАПТАР

Жұртшылықпен консультациялар жүргізу, осы жобаға қатысы бар ақпарат пен шағымдарды жариялау рәсімдері Қазақстанның қолданыстағы заңнамасымен, атап айтқанда 2023 жылғы 12 қаңтардағы түзетулермен 2015 жылғы 16 қарашадағы Ақпаратқа қол жеткізу туралы Заңмен реттеледі. Осы заң әрбір адамның заңмен тыйым салынбаған кез келген тәсілмен ақпаратты еркін алуға және таратуға конституциялық құқығын іске асыруға байланысты туындайтын қоғамдық қатынастарды реттейді. Ақпаратқа қол жеткізу мынадай қағидаттарға негізделеді: 1) заңдылық; 2) ақпарат иеленушілер қызметінің ашықтығы мен айқындығы; 3) анықтығы мен толықтығы; 4) өзектілігі мен уақтылығы; 5) ақпаратқа тең қол жеткізу; 6) мемлекеттік құпияларды және заңмен қорғалатын өзге де құпияларды жария етпеу; 7) жеке өмірге, жеке басының және отбасының құпиясына қол сұқпау; жеке және заңды тұлғалардың құқықтары мен заңды мүдделерін сақтау. Сондай-ақ, рәсімдер ақпаратқа қол жеткізу, қоғамның шешімдер қабылдауға қатысуы және Қазақстан 2000 жылы ратификациялаған қоршаған ортаға қатысты мәселелер бойынша сот төрелігіне қол жеткізу туралы конвенцияға (Орхус конвенциясы) негізделген.

Экологиялық кодекстің 73-бабында айтылғандай, қоршаған ортаға әсерді ұлттық бағалау (ҚОӘБ) үкіметтік веб-сайттарда күнтізбелік 30 күн ішінде жария етуді талап етеді. Жария ету кезеңі қоғамдық тыңдаудың бір отырысын қамтуы тиіс. Қоғамдық тыңдаулар өткізілетін орын мен уақыт туралы хабарландыру қазақ және орыс тілдерінде кем дегенде бір газетте және кем дегенде бір теле - немесе радиоарнада жасалуы тиіс. Бұл хабарландыру ашық жиналысқа дейін кемінде 20 күн бұрын жасалуы керек. Пікірлер мен ұсыныстар жиналыс кезінде, сондай-ақ үкіметтің веб-сайт(тар)ы және электрондық поштасы арқылы ұсынылуы мүмкін.

4 БАСҚА ТАЛАПТАР

ЕҚДБ-ның ақпаратты ашуға және мүдделі тараптармен өзара іс-қимылға (ТТ 10) қойылатын талаптары орындалуы тиіс және мүдделі тараптармен өзара іс-қимылдың ағымдағы жоспары осыған сәйкес жасалған. ТТ 10-да көрсетілгендей, А санатындағы жобалар (мысалы, осы жоба) ҚОӘБ-нің әр кезеңінде мүдделі тараптардың қатысуымен ақпаратты ашу мен консультациялардың рәсімделген процесін қамтамасыз етуді талап етеді. Бұл оларға тікелей қатысты мәселелер бойынша тараптардың пікірлерін шешу процесінде ескеруді қамтиды. ҚОӘБ бойынша мемлекеттік сектордың жобалары үшін дайындалған құжаттар күнтізбелік 120 күн ішінде жариялануы тиіс. ҚОӘБ құжаттары осы жоба шеңберінде Aqtobe su-Energy компаниялар тобы жауапты болатын жобаны іске асырудың бүкіл мерзімі ішінде ашық қолжетімділікте қалуға тиіс. Компания сонымен қатар мүдделі тараптарға экологиялық және әлеуметтік қызмет нәтижелері туралы есептерді үнемі ұсынуы керек. Бұл есептер жылына кемінде бір рет ашылуы керек.

ТТ10 туралы толық ақпарат ЕҚДБ экологиялық және әлеуметтік саясатына енгізілген, онымен мына сілтеме бойынша танысуға болады: <http://www.ebrd.com/environmental-and-social-policy.html> .

Мүдделі тараптардың кездесулері мен талқылауларының хаттамалары немесе түйіндемелері ҚОӘСӘБ есебінің бөлігі ретінде жария етілетін болады.

5 ҚАМТУ САЛАСЫН АЙҚЫНДАУ КЕЗЕҢІНДЕ МҮДДЕЛІ ТАРАПТАРДЫ ТАРТУ

Негізгі мүдделі тараптарды анықтау қамту аясын анықтау процесінде басталды және олар төмендегі 6-тарауда келтірілген мүдделі тараптардың талдауында келтірілген. Оларға қолданыстағы және ұсынылған жаңа тазарту қондырғыларына салыстырмалы түрде жақын орналасқан ауылдар мен елді мекендерде тұратын тұрғындар жатады, бірақ олармен шектелмейді. Масштабты анықтау кезеңінде келесі ауылдар мен елді мекендердің өкілдерін анықтауға күш салынды: 39-теміржол торабы және Қызғалдақты фермасы, Георгиевка ауылы және Қурайлы ауылы. Алайда, бұл мүмкін емес еді, өйткені олардың ауыл деңгейіндегі өкілшіліктері немесе басқа ресми өкілдері жоқ. Алайда Ақтөбе қаласынан үш бөлек экоактивист 2023 жылғы 24 ақпанда мүдделі тараптардың кездесуіне келді.

Ауқымды анықтау кезеңінде мүдделі тараптармен келесі кездесулер өткізілді:

- 2023 жылғы 1 ақпан: басталуы – ҚОӘСӨБ процесі мен жұмыс кестесін талқылай отырып, Aktobe Su Energy Group пен жұмыс көлемін анықтау процесін және одан кейінгі ҚОӘСӨБ жүргізетін консультанттар арасындағы кездесу.
- 2023 жылғы 15 және 21 ақпан: «Aquatech-мен» кездесулер, Ұлттық техникалық-экономикалық негіздеме мен ұлттық ҚОӘБ дайындық мазмұны мен кестесін талқылау
- 2023 жылғы 24 ақпан: келесі мүдделі тараптармен кездесу: Ақтөбе облысының энергетика және тұрғын үй-коммуналдық шаруашылық басқармасы, Ақтөбе қаласы әкімінің орынбасары, Жайық-Каспий бассейндік инспекциясы, Табиғи ресурстар және табиғатты пайдалануды реттеу басқармасы, Санитариялық-эпидемиологиялық бақылау департаменті, үш бөлек экоактивист және Aktobe Su Energy Group.

2023 жылы 24 Ақпанда болған кездесу барысында талқыланған негізгі тақырыптар қолданыстағы және жоспарланған жаңа КТҚ шөгінділерді басқару, сондай-ақ қолданыстағы тазарту қондырғысынан шыққан иістерге шағымдар болды. Жағымсыз иістерге шағымдар қолданыстағы КТҚ-ға салыстырмалы түрде жақын орналасқан елді мекендерден келіп түскені хабарланды. Осы теміржол торабының тұрғындарын жаңа кәріз су тазарту станциясының құрылысы бойынша болашақ консультацияларға тарту қажеттілігі туралы шешім қабылданды.

Мүдделі тараптар кеңесінің хаттамасы ҚОӘСӨБ есебіне енгізілген. Масштабты анықтау кезеңінде бұқаралық ақпарат құралдарында жобаға, тапсырыс берушіге немесе бенефициарға қатысты кез-келген өзекті мәселелер қамтылғанын анықтау үшін бұқаралық ақпарат құралдарында қарапайым іздеу жүргізілді. Бұл БАҚ іздеуі АКТҚ мен қалалық кәріз жүйесінің иісіне, сондай-ақ күкіртті сутегімен ластанудың жоғары деңгейіне қатысты бірнеше жарияланған мақалаларды анықтады.

6 НЕГІЗГІ МҮДДЕЛІ ТАРАПТАРДЫ АНЫҚТАУ

5-тарауда айтылғандай, жобаның негізгі мүдделі тараптарын анықтау қамту аясын анықтау кезеңінде басталды. Бұл ҚОӘСӨБ процесі барысында да жалғасты. Төмендегі екі бөлімде анықталған негізгі мүдделі тараптарға шолу жасалады.

6.1 Қауымдастық деңгейіндегі мүдделі тараптар

Төмендегі кестеде қауымдастық деңгейіндегі мүдделі тараптар, әсіресе КТҚ-ға салыстырмалы түрде жақын тұратындар келтірілген.

Кесте 6.1: Қауымдастық деңгейіндегі мүдделі тараптар

Қауымдастық деңгейіндегі мүдделі тараптар	Халық	КТҚ-ға дейінгі қашықтық
39-шы теміржол торабы және Қызғалдақты станциясы елді мекендердің тұрғындары	158	КТҚ-дан солтүстікке қарай 2 км жерде
Георгиевка ауылының тұрғындары	1,828	КТҚ-дан солтүстікке қарай 10 км жерде
Қурайлы ауылының тұрғындары	1,859	КТҚ-дан солтүстікке қарай 10-11 км
«Темір тұлпар Батыс» ЖШС фермерлік шаруашылығы		Өрістер КТҚ-дан 0-9 км жерде
«Аterra» ЖШС фермасы		Өрістер КТҚ-дан 0-27 км жерде
«Нан» фермасы		Өрістер КТҚ-дан 0-39 км жерде
«АНДИ» ЖШС фермасы		Өрістер КТҚ-дан 2-10 км жерде
«Ақтөбе хром қосылыстары зауыты» АҚ		Жаңа КТҚ аймағынан оңтүстікке қарай 1 км жерде орналасқан
Ақтөбе қаласының тұрғындары		Ақтөбе қаласының басқа тұрғындары, жоғарыда айтылғандардан басқа, КТҚ-дан салыстырмалы түрде алыс орналасқан.

ҚОӘСӘБ процесінде 39-шы теміржол торабы мен Қызғалдақты фермасының, Георгиевка ауылының және Қурайлы ауылының тұрғындарымен талқылау олар үшін ең маңызды басымдық қолданыстағы КТҚ-дан жағымсыз иістерді жою немесе азайту болып табылатынын көрсетеді.

«Ақтөбе хром қосылыстары зауыты» АҚ кірме жолдың жанында орналасқан және құрылыс машиналарының қозғалысына байланысты шамалы кедергілерді сезінуі мүмкін, ал басқа әсерлер күтілмейді.

Қазіргі уақытта Ақтөбе КТҚ-дан тұнбаны ауыл шаруашылығы мақсатында қайта пайдалану жүзеге асырылмайды. Алайда, ағынды сулардың сапасының жақсаруымен КТҚ-дан солтүстік-шығысқа қарай 0-ден 5 км-ге дейінгі қашықтықта орналасқан фермалар үшін, ең алдымен екі (2) «Темір Тұлпар Батыс» және «Анди» фермалары үшін жергілікті ауыл шаруашылығында тұнбаны қайта пайдалану мүмкіндігі пайда болады. Телефон арқылы сөйлескен кезде «Темір Тұлпар Батыстың» иесі жоспарланған жаңа КТҚ-дан тазартылған тұнбаны тыңайтқыш ретінде пайдалануға мүдделі екенін атап өтті. Басқа фермерлермен байланысуға да әрекет жасалды, бірақ нәтиже болмады.

Жалпы Ақтөбе қаласының тұрғындары да негізгі мүдделі тараптар болып табылады, өйткені олар жобаны іске асыру нәтижесінде ағынды суларды жақсартылған тазартудан пайда көреді, сондай-ақ құрылыс кезеңінде ашылатын жұмысқа орналасу мүмкіндіктерін пайдалана алады.

6.2 Негізгі мемлекеттік, облыстық және қалалық басқармалар

Бұл жобаға қатысатын маңызды мемлекеттік, аймақтық және қалалық басқармаларына мыналар жатады:

Кесте 6.2: Маңызды аймақтық және қалалық басқармалар және олардың осы жобаға қатысты рөлі

Мемлекеттік, облыстық және қалалық басқармалар	Жобаға байланысты рөлі
Мемлекеттік департаменттер	
Жайық-Каспий бассейні инспекциясы	Заңнаманы сақтау, мысалы, Елек өзеніне қатысты рұқсаттар
Ұлттық статистика бюросы	Демографиялық және әлеуметтік-экономикалық аспектілер бойынша статистикалық деректерді

Мемлекеттік, облыстық және қалалық басқармалар	Жобаға байланысты рөлі
	жинау және жалпылау.
Қазгидромет	Ауа сапасы туралы статистикалық ақпарат, гидропосттан алынған мәліметтер.
Ақтөбе қаласының Полиция басқармасы	Атап айтқанда, жол қауіпсіздігі және жазатайым оқиғалар туралы ақпарат жинау.
Ақтөбе облысының әкімдігі	
Ақтөбе облысының энергетика және тұрғын үй-коммуналдық шаруашылық басқармасы	Заңнаманы сақтау, мысалы, рұқсаттар бойынша
Табиғи ресурстар және табиғатты пайдалануды реттеу басқармасы	Заңнаманы сақтау, мысалы, атмосфералық ауадағы шекті рұқсат етілген концентрацияларды бекіту туралы.
Тарихи-мәдени мұраны зерттеу, қалпына келтіру және қорғау орталығы	Мәдени мұра объектілерін тіркеу және тізімге енгізу, жаңа КТҚ салуға рұқсат беру.
Ауыл шаруашылығы және жер қатынастары департаменті	Заңнаманы сақтау, мысалы, рұқсаттар бойынша
Ақтөбе облысының статистика департаменті	Демографиялық және әлеуметтік-экономикалық аспектілер бойынша статистикалық деректерді жинау және жалпылау.
Санитариялық-эпидемиологиялық бақылау департаменті	Сумен жабдықтау және санитариямен байланысты ауруларды тіркеу және бақылау.
Ақтөбе қаласының әкімдігі	
Тұрғын үй-коммуналдық шаруашылық, жолаушылар көлігі және автомобиль жолдары бөлімі	Aqtobe Su Energy Group, 100% мемлекеттік кәсіпорын, осы департамент арқылы Ақтөбе қаласының әкімдігіне бағынады. Заңнаманы сақтау, мысалы, рұқсаттар бойынша
Санитариялық-эпидемиологиялық бақылау департаменті	Сумен жабдықтау және санитариямен байланысты ауруларды тіркеу және бақылау.
Ауыл шаруашылығы және жер қатынастары департаменті	Заңнаманы сақтау, мысалы, рұқсаттар бойынша
Жер қатынастары басқармасы	АҒСТҚ-ның ұсынылған жаңа алаңының бөлігі болуы керек 2,2 га жерге пайдаланушы құқығынан бас тарту туралы бір фермермен талқылау және келісім.

Ақтөбе қаласының екі ауданының, Алматы ауданының және Астана ауданының әкімдіктері ҚОӘСӘБ процесі барысында фокус-топтарда талқылауды ұйымдастыруды қолдады (төменде қараңыз) және «Aqtobe Su Energy Group» компаниясына ҚОӘСӘБ құжаттарын жария ету кезінде қоғамдық талқылау(лар)ды ұйымдастыруға және жариялауға қолдау көрсетеді деп күтілуде.

7 ҚОӘСӘБ ПРОЦЕСІНЕ МҮДДЕЛІ ТАРАПТАРДЫ ТАРТУ

7.1 Қалалық және облыстық басқармалардан деректер жинау

ҚОӘСӘБ барысында Ақтөбе қаласы мен Ақтөбе облысының көптеген басқармаларынан, соның ішінде жоғарыда 6.2-бөлімде аталған көптеген басқармалардан деректер жиналды. Бұл деректер, сондай-ақ Aqtobe Su Energy Group деректері ҚОӘСӘБ есебінің негізгі бөлімдеріне енгізілген және сол есепте қамтылған әсерді бағалау туралы түсінік береді.

7.2 Мүдделі тараптарды қоғамдастық деңгейінде тарту

7.2.1 2023 жылғы наурызда Құрайлы ауылында мүдделі тараптардың кездесуі

2023 жылғы 27 наурызда Құрайлы ауылы төрт тұрғынының, Ақтөбе қаласы Алматы ауданы әкімдігінің, Aqtobe Su Energy Group және ҚОӘСӨБ өткізетін консультанттың қатысуымен кездесу өтті.

Aqtobe Su Energy Group жаңа КТҚ салу жоспарлары туралы айтты. Кездесуге қатысқан төрт тұрғын жоспарларды қолдап, ағынды сулардың ағып кетуінен болатын жағымсыз иіс жоғалады деп үміттенді. Жағымсыз иіс 39-шы теміржол торабы мен Қызғалдақты ауылының тұрғындары үшін мәселе ретінде де айтылды.

7.2.2 2023 жылдың сәуірінде фокус-топта талқылау

Сәуір айында фокус-топтарда (ФТТ) қолданыстағы тазарту станциясына салыстырмалы түрде жақын тұратын тұрғындармен, яғни Құрайлы және Георгиевка ауылдарында және 39 теміржол торабында/ Қызғалдақты станциясында үш талқылау өткізілді. Төмендегі кестеде үш ФТТ қатысушыларының сипаттамалары келтірілген.

Кесте 7.1: ФТТ шолуы

№	ФТТ мүшелері	Сипаттама
1	Құрайлы және Георгиевка ауылдарынан 7 әйелден тұратын ФТТ.	Қатысушылар табысы төмен және орташа отбасылардан болды, олардың арасында балалары бар жас әйелдер мен егде жастағы әйелдер болды. Қатысушылар Елек өзеніне салыстырмалы түрде жақын жерде тұрды.
2	Құрайлы және Георгиевка ауылдарынан 8 адамнан тұратын ФТТ.	Қатысушылар табысы төмен және орташа отбасылардан болды, олардың арасында балалары бар жас ер адамдар мен қарт ер адамдар болды. Қатысушылар Елек өзеніне салыстырмалы түрде жақын жерде тұрды.
3	39-теміржол торабынан / Қызғалдақты станциясынан 11 әйел және 1 ер адам бар ФТТ.	Қатысушылар табысы төмен және орташа отбасылардан болды және балалары бар жас қатысушыларды да, егде жастағы қатысушыларды да қамтыды.

Жоғарыда аталған ауылдар мен елді мекендерде кедей отбасылар жоқ деп хабарланды, ал Құрайлы және Георгиевка ауылдарында мүгедектіктің әртүрлі түрлері бар бірнеше адам бар.

Қолданыстағы тазарту қондырғыларынан шығатын жағымсыз иіске әйелдер де, үш ФТТ-дағы ер адамдар да назар аударды. Олар әсіресе жазда және желді ауа-райында күшті иіс сезінеді. Осы кезеңдерде олар терезелерді ашқысы келмеді, іш киімдерін үйлердің ішінде кептіруге тура келді, ал кейбіреулері қонақтарды шақырудан ұялды. Ағынды суларды тазарту қондырғыларының иісі жалпы ауыл тұрғындарына, әсіресе респираторлық аурулары бар адамдар мен балаларға теріс әсер ететіні туралы хабарланды.

ФТТ мүшелері жаңа КТҚ салу және одан кейін пайдалану қолданыстағы КТҚ-дан қатты және жағымсыз иістің жойылуына әкеледі деп үміттенді. Құрайлы және Георгиевка ауылдарының қатысушылары болашақта ауыл тұрғындары өзенде еркін жүзе алады және өзен суын суару үшін пайдалануға болады деп үміттенді. Аталған ауылдар мен елді мекендерде бірнеше адам жаңа ағынды суларды тазарту қондырғысын салу кезінде жұмысқа орналасуға мүдделі болады деп күтілуде.

Төменде ұсынылған жаңа КТҚ туралы болашақ ақпарат алу үшін таңдаулы байланыс арналары келтірілген:

- Ақтөбе қаласындағы аудан әкімдіктері.
- Ауылдардағы/елді мекендердегі WhatsApp топтары.
- Әлеуметтік медиа (Facebook және Instagram).
- Қоғамдық белсенділер.
- Қоғамдық кеңес (Қурайлы және Георгиевка ауылдары).
- Ардагерлер кеңесі (Қурайлы және Георгиевка ауылдары).

Ағынды суларды тазартудың жаңа жүйесіне қатысты болашақ консультациялық кеңестерге қатысуға үлкен қызығушылық танытты. 39-теміржол торабында / Қызғалдақты ауылында Мәдениет үйі, мектеп немесе басқа әкімшілік ғимараттар болмағандықтан, Қурайлы ауылындағы консультациялық кездесулерге қатысу үшін осы елді мекеннің тұрғындары үшін көлік ұйымдастыруды сұрады.

7.2.3 Жаңа КТҚ алаңы үшін пайдаланушының жер құқығынан бас тарту туралы кеңес

КТҚ жаңа алаңы үшін 2,1 га жер қазіргі уақытта «Темір Тұлпар Батыс» ЖШҚ фермерлік қожалығының иесінен, сондай-ақ жаңа су тазарту станциясының аумағынан электр желілерін тасымалдау үшін қажет болатын 1 га жерден жалға алынған. 2019 жылы фермерге ауданы 100 га болатын 02-036-164-435 ауылшаруашылық учаскесін 49 жыл пайдалану құқығы берілді. Фермерге бұл жерді ауылшаруашылық өндірісі үшін пайдалануға рұқсат етілген және соңғы жылдары оны тек шөп жинау үшін пайдаланған.

Aqtobe su-Energy Group Ақтөбе қалалық жер қатынастары басқармасымен бірлесіп фермермен консультациялар өткізді және үш тарап 2023 жылғы 2 шілдедегі 02-036-164-435 учаскесінің шекарасын өзгерту, жалпы ауданы 3,1 га учаскені жалдау шартынан алып тастау және оның орнына фермерге ұқсас сапалы учаске беру туралы жазбаша келісімге қол қойды.

7.3 Ақпаратты жария ету және кеңес беру

ЕҚДБ-ның А санатындағы жобаға қойылатын талаптарына сәйкес, ақпаратты жария ету процесі 2023 жылғы шілде-қараша айлары ішінде 120 күн ішінде өтетін болады.

Осы кезеңде келесі құжаттар жарияланады:

- ҚОӘСӘБ есеп жобасы
- Экологиялық және әлеуметтік басқару жоспары (ЭӘБЖ) жобасы
- ҚОӘСӘБ және ЭӘБЖ есебінің техникалық емес түйіндеме
- Aqtobe Su Energy Group қабылдауы керек корпоративтік әрекеттерді тізімдейтін экологиялық және әлеуметтік іс-шаралар жоспары (ЭӘІЖ)
- Жобаның барлық кезеңдері үшін мүдделі тараптармен өзара іс-қимыл жоспарының (МТӨІЖ) (осы құжат)
- .

Жоғарыда аталған құжаттар қазақ, ағылшын және орыс тілдерінде Aqtobe Su Energy Group веб-сайтында қолжетімді болады: <https://aqtobesuenergy.kz/ebrr/> Aqtobe Su Energy Group кеңсесінде баспа көшірмелері түрінде бар (11-тараудағы мекен-жайды қараңыз). Баспа даналары сұрау салу бойынша ЕҚДБ-ның Алматы, Астана және Ақтөбедегі тұрақты өкілдіктерінде де ұсынылуы мүмкін.

- ЕҚДБ-ның Ақтөбе қаласындағы Өкілдігі, Санкибай батыр даңғылы, 173/1, "Прогресс" Бизнес-орталығы, 301 кеңсе, Ақтөбе қ.;
- ЕҚДБ-ның Астанадағы тұрақты өкілдігі, Астана қ., Достық к-сі, 2, "СААД" Бизнес-орталығы, 10 қабат;
- ЕҚДБ-ның Алматы қаласындағы Тұрақты Өкілдігі, Қазыбек Би көшесі, 41, "Парк Палас" Бизнес-орталығы, 3-кіреберіс, 3-қабат, Алматы қаласы.

Осы кезеңде жұртшылық және басқа да мүдделі тараптар ҚОӘСӨБ -ның аталған құжаттары бойынша түсініктемелер беруге мүмкіндік алады. Түсініктемелер жоспарланған екі қоғамдық кездесу барысында берілуі мүмкін:

1. 2023 жылдың тамызында Aqtobe Su- Energy Group бас кеңсесінде қоғамдық кездесу. Бұл кездесуде Ұлттық ҚОӘБ және жоғарыда аталған ҚОӘСӨБ құжаттары қаралады деп күтілуде.
2. 2023 жылдың шілдесінде немесе тамызында Қурайлы ауылындағы қоғамдық кездесу, бұл қауымдастықтар мен басқа да мүдделі тараптарға ағынды суларды тазарту қондырғысына жақын жерде оңай қол жетімділікті қамтамасыз етеді. Бұл кездесуде жоғарыда аталған ҚОӘСӨБ құжаттары қаралады.

Қоғамдық кездесулер тұрғындарға және мүдделі тараптардың басқа топтарына аталған құжаттарды талқылауға және олар бойынша өз ескертулерін айтуға мүмкіндік беру мақсатында ұйымдастырылатын болады. Кездесулер ҚОӘСӨБ мен ЭӨБЖ есебінің техникалық емес түйіндемесіне негізделген презентацияны қамтиды. Бұл жоғарыдағы 1-тарауда сипатталғандай жобаның барлық кезеңдерінде мүдделі тараптармен үздіксіз өзара әрекеттесуге шолу жасауды қамтиды. Кездесулер қажеттілікке қарай қазақ және/немесе орыс тілдерінде өткізілетін болады. Қоғамдық кездесулердің хаттамалары Aqtobe Su Energy Group веб-сайтында қазақ және орыс тілдерінде қолжетімді болады.

ҚОӘСӨБ құжаттарына жазбаша түсініктемелерді Aqtobe Su Energy Group электрондық поштасы арқылы, сондай-ақ оларды компанияның бас кеңсесіне жеткізу немесе жіберу арқылы беруге болады. Байланыс ақпараты төмендегі 11-тарауда берілген.

Aqtobe Su Energy Group ҚОӘСӨБ-ның жоғарыда аталған құжаттары туралы, сондай-ақ жиналыстар өткізілгенге дейін кемінде 20 күн бұрын қоғамдық тыңдаулардың өткізілетін орындары мен уақыты туралы ақпарат береді. Мұндай ақпарат компанияның жеке веб-сайты, әлеуметтік желілер, WhatsApp топтары, Ақтөбенің екі аудандық әкімдігі және бұқаралық ақпарат құралдары арқылы ұсынылатын болады. Әйелдер де, ерлер де қоғамдық отырыстарға қатысуға және құжаттарға түсініктеме беруге шақырылады.

Ақпаратты жариялау кезеңі аяқталғаннан кейін осы кезеңдегі қызмет, сондай-ақ жұртшылықтан және басқа да мүдделі тараптардан алынған түсініктемелер және консультанттың оларға берген жауаптары консультациялар туралы есепте жинақталады. ҚОӘСӨБ құжаттарына жариялау барысында алынған кері байланыс негізінде түзетулер енгізіледі және ЕҚДБ мен Aqtobe Su Energy Group компаниясына түпкілікті бекіту үшін ұсынылады. ҚОӘСӨБ-ның түпкілікті құжаттары қазақ және орыс тілдерінде Aqtobe Su Energy Group веб-сайтында қолжетімді болады.

8 ҚҰРЫЛЫСҚА ДАЙЫНДЫҚ КЕЗЕҢІНДЕ ЖӘНЕ ҚҰРЫЛЫС КЕЗЕҢІНДЕ МҮДДЕЛІ ТАРАПТАРДЫ ТАРТУ

8.1 Ақпаратты жариялау

Aqtobe Su Energy Group құрылысты бастамас бұрын жоғарыдағы 6.1-бөлімде аталған қауымдастық деңгейіндегі мүдделі тараптарға ақпарат береді. Бұл ақпараттың негізгі мазмұны төмендегі кестеде келтірілген. Ақпарат Ақтөбе қаласының барлық аудандарында таратылатын болады, жаңа КТҚ-ға жақын орналасқан ауылдар мен кенттерге ерекше назар аударылады.

Бастапқы ақпарат төмендегі кестеде көрсетілген мазмұнмен пресс-релиздер мен брошюралар арқылы таратылады (соңғысы негізінен құрылыс алаңына салыстырмалы түрде жақын орналасқан ауылдар мен елді мекендерде). Жоба, уақыт кестесі және жұртшылықтың түсініктемелері үшін

мүмкіндіктер туралы ақпарат жергілікті газеттерде қазақ және орыс тілдерінде жарияланатын болады. Сонымен қатар, ақпарат сұраныс бойынша беріледі.

Кесте 8.1: Жоба туралы ақпараттың қысқаша мазмұны

Атауы	Қысқаша мазмұны
Негізгі ұйымдар	Aqtobe Su Energy Group - бұл жобалау мен құрылысқа, сондай-ақ кейінгі пайдалануға жалпы жауапты ұйым. Осыған сәйкес, Aqtobe Su Energy Group жобалау, салу және пайдалану кезінде мүдделі тараптармен өзара әрекеттесуге және байланыс шараларына жауап береді.
Жобаға негізгі инвестициялар	Жоғарыдағы 2-тарауда сипатталғандай жаңа КТҚ.
Жаңа КТҚ салудың болжамды мерзімі	Маусым 2024-маусым 2027
Пайда алатын/әсер етілетін аймақтар	Ақтөбе қаласының барлық аудандары
Мүмкіндіктер мен артықшылықтар	Негізгі артықшылықтары: <ul style="list-style-type: none"> Шамамен 500 000 тұрғын толық жұмыс істейтін ағынды суларды тазарту жүйесіне қол жеткізе алады. Сумен жабдықтау және санитариямен байланысты аурулардың біраз төмендеуі және өмір сүру жағдайларының жақсаруы. Жұмыс істеп тұрған КТҚ қолданыстағы ағынды суларды тазарту жүйесімен салыстырғанда айтарлықтай жақсарады және жағымсыз иіс деңгейін төмендетеді. Таңдалған құрылыс мердігер(лер)ін тарта отырып, құрылыс кезеңінде жұмысқа орналасу мүмкіндіктері.
Жобалық қызметке байланысты құрылыс кезіндегі әсерлер және қолданылатын салдарларды азайту жөніндегі шаралар туралы күтілетін хабарлама	Ағын сулар қызметтерінің жұмысындағы уақытша үзілістер туралы хабарландырулар, егер бар болса (егер қандай да бір үзілістер болса, онда ескіден жаңа КТҚ-ға көшкен кезде ғана мүмкін болады). Бұдан басқа, мүдделі тараптармен өзара іс-қимыл жөніндегі шаралар және қоғамдастықтың шағымдарды қарау механизмі туралы ақпарат берілуі тиіс.
Толық жобаны алғаннан кейін жоспарланған қоғамдық тыңдаулар туралы хабарландыру	Қоғамдық тыңдаулар өткізу туралы хабарландыру 20 күн алдын қазақ және орыс тілдерінде жариялануы тиіс. Бұл жоба контекстіндегі қоғамдық тыңдау процесінің сипаттамасын қамтуы керек, соның ішінде: <ul style="list-style-type: none"> Қоғамдық тыңдаулардың өтетін орны мен уақыты. Уақыты: көпшіліктен түсініктемелер, шағымдар мен ұсыныстар алу үшін 20 күн. Уақыты: басқарушы органдардың шағымдар мен ұсыныстарға жауап беруі және қарауы үшін 1 ай.
Жобаны қарау және бекіту	<ul style="list-style-type: none"> Басқа сыртқы органдардың түпкілікті тексеру және жобаны бекіту процесінің сипаттамасы. Қарау мерзімі: 3 апта.
Құрылыс кезінде шағымдарды қараудың жалпы тәртібі	<ul style="list-style-type: none"> Шағымды қарау рәсімінің сипаттамасы Байланысу ұйымы: Aqtobe Su Energy Group Ақтөбе Қаласы Тел.: +7 7132 562772 Электрондық пошта: office@aqtobesuenergy.kz Веб-сайт: https://aqtobesuenergy.kz/
Жергілікті және алаңға	Жергілікті және алаңға қатысты ақпарат Ақтөбе қаласының екі ауданы,

Атауы	Қысқаша мазмұны
қатысты ақпарат	WhatsApp топтары және пәтер иелерінің кооперативтері арқылы таратылатын болады. Аталған ұйымдар қосымша жергілікті және белгілі бір сайт туралы ақпарат алу үшін Aqtobe Su Energy Group компаниясына хабарласа алады.

Төмендегі кестеде ақпараттың қалай жарияланатыны көрсетілген.

Кесте 8.2: Ақпаратты жариялау құралдары

Жауапты мекеме	Ақпаратты жариялау құралдары	Мақсатты топтар
Aqtobe Su Energy Group	<ul style="list-style-type: none"> Алдыңғы кестеде сипатталған мазмұны бар брошюра Мүдделі тараптармен өзара іс-қимыл жоспары Техникалық емес түйіндеме Жергілікті газеттерде қазақ және орыс тілдерінде брошюрадағыдай жалпы мазмұны бар хабарландыру 	№ 39 теміржол торабының және Қызғалдақты, Георгиевка және Құрайлы ауылының тұрғындары (әйелдер мен ерлер).
Aqtobe Su Energy Group Ақтөбе қаласының екі аудандық әкімдігімен ынтымақтастықта	<ul style="list-style-type: none"> Брошюраны жоба аумағындағы қоғамдық орындарға, соның ішінде мектептер мен дүкендерге тарату. Жұртшылыққа кеңес беру жөніндегі кеңестер барысында ақпарат. Жергілікті сұрауларға жауап. 	Егістіктері жаңа тазарту станциясының жанында орналасқан фермерлер: «Темір Тұлпар Батыс» ЖШС, «Аterra» ЖШС, «Нан» фермасы және «АНДИ» ЖШС.
Aqtobe Su Energy Group	<ul style="list-style-type: none"> Құрылыс басталғанға дейін, құрылыстың басталуы туралы хабарлама, мысалы, WhatsApp топтары және әлеуметтік желілер арқылы, соның ішінде төтенше жағдайлар немесе шағымдар үшін Aqtobe Su Energy Group байланыс нөмірі. 	«Ақтөбе хром қосылыстары зауыты» АҚ
Aqtobe Su Energy Group	<ul style="list-style-type: none"> Жобаны іске асыру кезінде ақпарат алу үшін жалпы байланыс нүктесі және бекітілген есептер және, қажет болса, отырыс хаттамаларында сипатталған жұмыс барысы туралы ақпаратты таратушының. Құрылыс кезінде құрылымдық шағымдарға жауап беруге жауапты (шағымдарды қарау процедуралары бөлімін қараңыз) 	Барлық мүдделі тараптар

8.2 Қоғамдық тыңдаулар

Құрылысқа дайындық кезеңіндегі қоғамдық консультациялар жобаның алдыңғы кезеңдерінде жүргізілген консультациялардың жалғасы болады. Атап айтқанда, ол ҚОӘСӨБ процесінің құжаттарының жобаларын жариялау шеңберінде 2023 жылғы шілде-тамыз айларында қоғамдық талқылаулар кезінде өткен консультациялар тәжірибесіне негізделетін болады.

Екі ашық кездесу 2023 жылы ҚОӘСӨБ құжаттарының жобаларын жариялау кезеңіндегі жерлерде өткізіледі деп күтілуде:

1. Aqtobe Su Energy Group бас кеңсесінде қоғамдық кездесу.
2. Ағынды суларды тазарту қондырғысына жақын орналасқан қауымдастықтар мен басқа да мүдделі тараптарға оңай қол жетімділікті қамтамасыз ету үшін Құрайлы ауылындағы қоғамдық жиналыс.

Кездесулер қажеттілікке қарай қазақ және/немесе орыс тілдерінде өткізілетін болады. Ағынды суларды тазартудың жаңа жүйесі жобасының егжей-тегжейлерін ұсына отырып, қоғамдық кездесулердің нақты күндері мен орындары егжей-тегжейлі жоба қол жетімді болған кезде анықталады және осы МТӨІЖ содан кейін жаңартылатын болады. Қоғамдық жиналыстар тұрғындарға және мүдделі тараптардың басқа топтарына жобаны талқылауға және әлі де түзетулер енгізуге болатын жобалау кезеңінде кері байланыс беруге мүмкіндік беру мақсатында ұйымдастырылады. Бұл тыңдауларда жобаға қатысты сұрақтар мен ұсыныстардың барлық түрлері көтерілуі мүмкін. Бұл ағынды суларды тазарту қызметтерінің болашақ тарифтеріне қатысты мәселелерді қамтуы мүмкін. Қажет болған жағдайда келесі қоғамдық жиналыстар өткізілуі мүмкін.

Aqtobe Su Energy Group қоғамдық жиналыстардың өткізілетін орындары мен уақыты туралы ақпарат береді. Мұндай ақпарат компанияның жеке веб-сайты, әлеуметтік желілер, WhatsApp топтары, Ақтөбенің екі аудандық әкімдігі және бұқаралық ақпарат құралдары арқылы ұсынылатын болады. Әйелдер де, ерлер де қоғамдық отырыстарға қатысуға және отырыстар барысында ұсынылған егжей-тегжейлі жобаға түсініктеме беруге және/немесе жазбаша ұсыныстар мен түсініктемелер беруге шақырылады.

Қоғамдық отырыстардың қорытындылары отырыстар барысында келісілетін және хаттамаға жазылатын болады. Қоғамдық тыңдау хаттамалары Aqtobe Su Energy Group веб-сайтында отырыстар өткізілгеннен кейін 7 күн ішінде жарияланады. Барлық негізделген ескертулер мен ұсыныстар тиісті органдарға бекітуге жібермес бұрын қаралады және түпкілікті жобаға енгізіледі.

9 ПАЙДАЛАНУ КЕЗЕҢІНДЕ МҮДДЕЛІ ТАРАПТАРДЫ ТАРТУ

Aqtobe Su Energy Group өзінің ағымдағы қызметі барысында бірқатар тақырыптар бойынша ақпарат береді. Компания құрылыс аяқталып, пайдалануға берілген кезде жаңа ағынды суларды тазарту қондырғысының жұмысы туралы қосымша ақпарат береді. Бұл, басқалармен қатар, келесі тақырыптарды қамтиды:

- Жаңа КТҚ-ның жұмысы.
- Ескі ағынды суларды тазарту жүйелерімен салыстырғанда жаңа тазарту процестерінің артықшылықтары.
- Жаңа КТҚ-да салынған инвестицияларға байланысты тарифтердің әлеуетті өсуі.
- Aqtobe Su Energy Group экологиялық және әлеуметтік көрсеткіштері туралы, оның ішінде ағынды суларды тазартудың жаңа қондырғысын пайдалануға байланысты ақпарат (жыл сайын ұсынылатын болады).

Төменде қазіргі уақытта Aqtobe Su Energy Group пайдаланатын негізгі байланыс арналары берілген:

- Аудандық/жергілікті деңгейде құрылған WhatsApp топтары арқылы.
- Facebook, Instagram және Telegram сияқты әлеуметтік желілер.
- Теледидар.
- Газеттер: Aqtobe Su Energy Group жергілікті газеттермен олардың жұмысы мен жоспарлары туралы мақалалар жариялау туралы келісім жасады.
- Aqtobe Su Energy Group веб-сайты: www.aqtobesuenergy.kz

- Көп пәтерлі үйлерге кіретін есіктердегі ақпарат.
- Өкімдік ұйымдастыратын тоқсан сайынғы қоғамдық жиналыстарға қатысу; бұл жиналыстар қаланың әр түкпірінде бір жылдық кестеге сәйкес өткізіледі.
- Белгілі бір тақырыптар бойынша немесе белгілі бір географиялық аймақта, мысалы, алынған шағымдарға байланысты жеке қоғамдық жиналыстар.

Жоғарыда аталған және/немесе ұқсас байланыс әдістері жаңа КТҚ жұмыс кезеңінде қолданылады.

10 ҚОҒАМДЫҚ ШАҒЫМДАРДЫ ҚАРАУ МЕХАНИЗМІ

10.1 Құрылысқа дайындық кезеңінде және құрылыс кезеңінде жұртшылықтың шағымдарын қарау механизмі

Осы жобаның мақсаттары үшін Aqtobe Su Energy Group ұйымында кез келген алаңдаушылық пен шағымдарды жүйелі түрде қарауға мүмкіндік беретін шағымдарды қараудың арнайы механизмі бар, бұл 12.01.2007 ж. № 221-III Жеке және заңды тұлғалардың өтініштерін қарау тәртібі туралы Заңның ережелеріне, сондай-ақ ЕҚДБ талаптарына сәйкес келеді.

Құрылыс кезеңінде барлық қоғамдық шағымдар туралы хабарламалар Aqtobe Su Energy Group арқылы жіберіледі, ол құрылыс жұмыстары кезінде туындауы мүмкін барлық шағымдарды, мысалы, шу, шаң және жол қозғалысы мәселелерін қарастырады.

Құрылыс алаңындағы шағымдарға жауапты адам(дар)ды Aqtobe Su Energy Group анықтайды. Жауапты тұлғалар рәсімдерді енгізуге оқытылатын болады. Мердігерлердің жұмысына қатысты шағымдарды қадағалау үшін тіркелген шағыммен және алынған күнімен бірге мердігердің аты-жөні көрсетілген бағанмен анықтама ашылады. Шағымдар тікелей мердігерлерге жазбаша түрде жіберіледі және олардан жеті күн ішінде мәселенің күйі туралы Aqtobe Su Energy Group-қа жазбаша ақпарат беру сұралады. Бұл мәселелер процесті жеделдету үшін бейресми кездесулерде мердігер өкілдерімен дереу талқыланады. Мердігерлердің жауабы мен қабылданған әрекеттер себептерімен бірге анықтамалықта күндермен бірге жазылады. Шағымданушыларға ұсынылатын түзету шаралары туралы хабарланады немесе 15 күн ішінде шараның неліктен талап етілмейтіні немесе мүмкін еместігі түсіндіріледі.

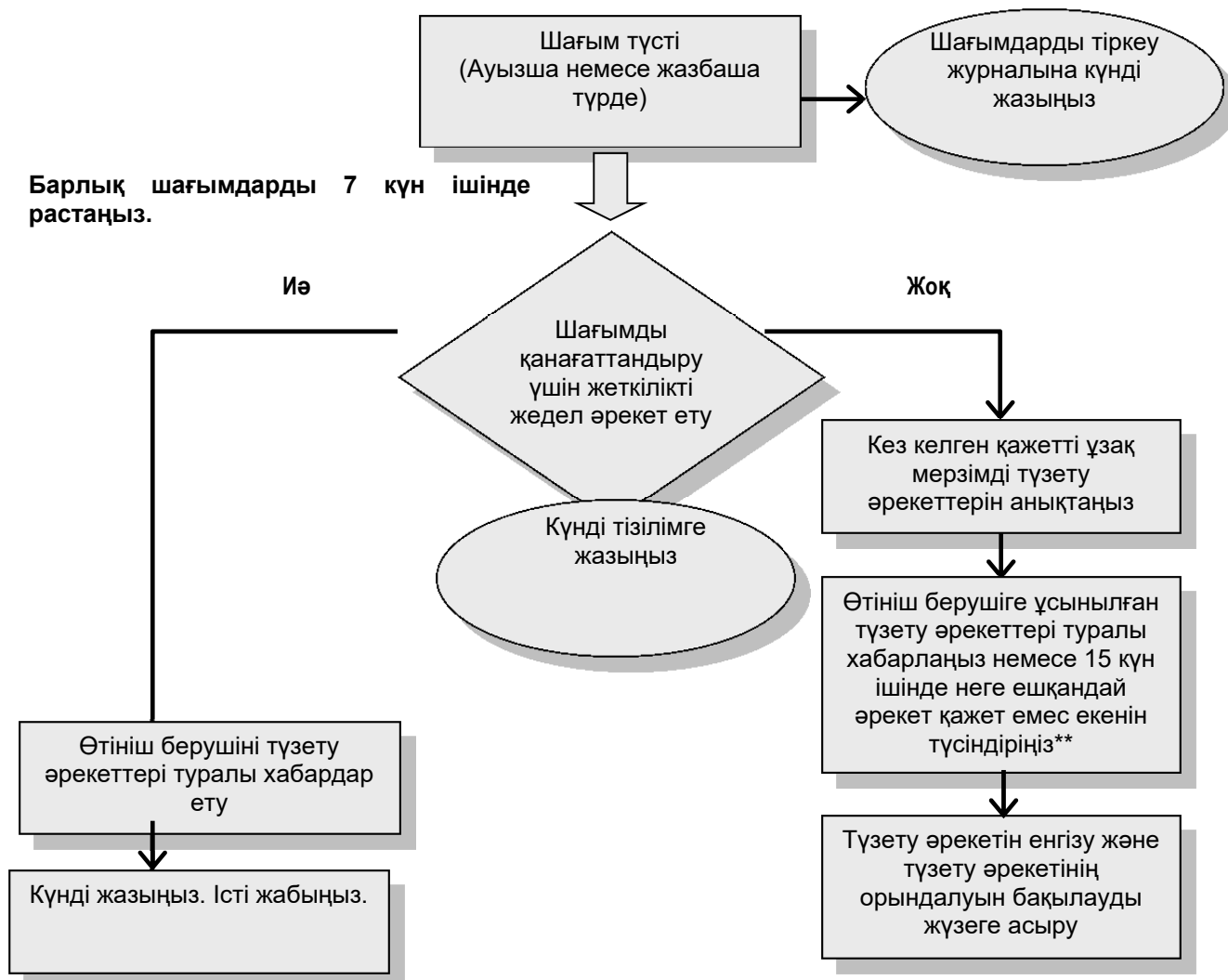
Aqtobe Su Energy Group мердігерлерден өз жұмысшыларына жұмыс орнында туындауы мүмкін кез келген шағымдар туралы хабарлауға мүмкіндік беретін шағымдарды қарау механизмін ұсынуды талап етеді. Алайда, Aqtobe Su Energy Group басқаратын шағымдарды қарау механизмі мердігерлер шағымдарға жауап бермеген жағдайларда немесе жұмысшылар мердігерлерге жұмыс беруші ретінде шағым түсірсе, жауап беруден қорқуы мүмкін жағдайларда мердігерлердің пайдалануы үшін де ашық болады. Әр түрлі мердігерлердің жұмысының басында Aqtobe Su Energy Group мердігер қызметкерлерді Aqtobe Su Energy Group басқаратын шағымдарды қарау механизмі туралы хабардар етеді және байланыс тұлғасының аты мен байланыс деректерін береді. Aqtobe Su Energy Group жұмысшыларға өздерінің ықтимал шағымдарын байланыс тұлғасы арқылы оңай жіберуге мүмкіндік береді, бұл ешқандай кек қайтарусыз ашық кері байланысты қамтамасыз етеді. Егер жұмысшылар мұны қаласа, олардың шағымдары жасырын болып қалады. Қызметкерлерге жазбаша түрде шағымдануға кеңес беріледі, бірақ олар Aqtobe Su Energy Group ұйымының байланыс тұлғасына ауызша да берілуі мүмкін.

Жұртшылықтың шағымдарын қарау механизмі төмендегі суретте сипатталғандай қолданылуы тиіс. Барлық шағымдар жағдайға байланысты мәселенің күйі мен оның шешуімен бірге тіркеледі. Өтініш берушілерге жауап беру мерзімдерін сақтау, суретте көрсетілгендей, шағымдарды қарау механизмі сәтті енгізілгенін бағалау үшін қолданылатын өлшем болады.

10.2 Пайдалану кезеңінде жұртшылықтың шағымдарын қарау механизмі

Ақтөбе Su Energy Group ұйымында олардың қызметтеріне қатысты шағымдарды қарау механизмі бар. Бұл жобаның құрылыс кезеңінде жоғарыда сипатталған механизмді енгізу тәжірибесіне негізделген осы механизмді нығайтады.

Шағымдарды өңдеудің блок-схемасы*

*Aqtobe Su Energy Group жобаның басында шағымдарды тіркеу жүйесін жақсартады және осы блок-схемада көрсетілген әртүрлі әрекеттерге жауапты бөлімшелерді тағайындайды.

**Шағым түріне байланысты бұл мерзім тағы 30 күнге ұзартылуы мүмкін.

Сурет 10.1: Шағымдарды қарау тәртібі

Шағым берудің әрбір жағдайы бойынша тіркеу парағын өтініш беруші Aqtobe Su Energy Group кеңсесіне жеке өзі келген жағдайларда немесе шағымды телефон, электрондық пошта, әлеуметтік желілерде, пошта арқылы немесе Aqtobe Su Energy Group веб-сайты арқылы алған кезде толтырады. Aqtobe Su Energy Group жоба басталғанға дейін төмендегі қоғамдық шағым формасын қарастырады.

Қоғамдық шағым формасы

Анонимді шағым беру мүмкіндігі бар. Егер сіз анонимді шағым бергіңіз келсе, байланыс ақпаратын бермеуіңіз керек. Анонимді шағым беру сіздің шағымыңызға жауап алмайтыныңызды білдіреді.

Сілтеме нөмірі:	
Аты Жөні	
	☐ Мен шағымды жасырын түрде бергім келеді ☐ Мен өзімнің келісімсіз жеке басымды ашпауымды сұраймын
Байланыс ақпараты	☐ Пошта арқылы: пошта мекенжайын көрсетіңіз: _____ _____ _____
Жауап беру әдісі (пошта, телефон, e-mail).	☐ Телефон арқылы: _____ ☐ Электрондық пошта арқылы _____
Қарым-қатынас үшін қолайлы тіл	☐ Қазақ ☐ Орыс
Оқиғаның немесе шағымның сипаттамасы:	
	Не болды? Бұл қайда болды? Бұл кіммен болды? Бұл мәселенің нәтижесі қандай?
Оқиға/шағым күні	
	☐ Бір реттік оқиға / шағым (күні _____) ☐ Бұл бірнеше рет болды (қанша рет? _____) ☐ Жалғасуда (қазіргі уақытта мәселе бар)
Мәселені шешу үшін не болғанын қалайсыз?	

Қолы: _____

Күні: _____

Осы форманы мына мекен-жайға қайтарыңыз:

Aqtobe Su Energy Group
 Ақтөбе Қаласы

Тел.: +7 7132 562772

Электрондық пошта: office@aqtobesuenergy.kz

Веб-сайт: <https://aqtobesuenergy.kz/>

10.3 ЕҚДБ-ның жобалар бойынша есеп берудің тәуелсіз механизмі

Аqtobe Su Energy Group басқаратын жоба деңгейіндегі шағымдарды қарау механизмінен басқа, ЕҚДБ-ның жобалар бойынша есеп берудің тәуелсіз механизмі²(ЖЕТМ) жоба деңгейіндегі шағымдарды қарау механизмі істен шыққан жағдайда мүдделі тараптарға қол жетімді тәуелсіз шағымды қарау процесі болып табылады. ЖЕТМ жобаның мүдделі тараптары арасында ЕҚДБ қаржыландыратын жобалар туралы жобадан зардап шеккен адамдар мен азаматтық қоғам ұйымдары көтерген әлеуметтік, экологиялық және жария ету мәселелерін шешуге жәрдемдесуге немесе ЕҚДБ -ның оны сақтайтынын анықтауға, ал оларды шешу мүмкін болмаған жағдайда-Банктің экологиялық және әлеуметтік саясатының сақталуын тексеруге бастамашылық етуге бағытталған.

11 БАЙЛАНЫС АҚПАРАТЫ

Аqtobe Su Energy Group жұмыс көлемін анықтау процесін, ҚОӨСӨБ процесін, жобалау алдындағы дайындық пен құрылыс кезеңін, сондай-ақ пайдалану кезеңін қоса алғанда, жобаның барлық кезеңдерінде мүдделі тараптармен өзара іс-қимыл жасауға жауапты. Тиісті байланыс ақпараты төменде келтірілген:

Гүлдана Төлегенова ханым, эколог

Аqtobe Su Energy Group

Санкибай батыр даңғылы, 12Б, БИН 93124000052

Ақтөбе Қаласы

Тел.: +7 7132 562772

Электрондық пошта: pto@aqtobesuenergy.kz

Веб-сайт: <https://aqtobesuenergy.kz/>

² <https://www.ebrd.com/what-we-do/independent-project-accountability-mechanism.html>